

Stanovisko Václava Stratila k obviňování z propagace nacismu

V souvislosti s reportáží Josefa Klímy v pořadu Očima Josefa Klímy odvysílané TV Prima dne 7. října tohoto roku považuji za potřebné vyvrátit nepravdivá a zkreslená tvrzení, která se o mně šíří, a vysvětlit své osobní postoje:

Nikdy jsem nepodporoval nacismus, ani jakékoliv jeho projevy. Jsem po mamince Žid, mám rád Romy, jsem humanista a věřící člověk, nejsem rasista.

Nikdy jsem nevyučoval, ani bych neschvaloval projevy rasismu, fašismu a nacismu u mých studentů.

Nikdy jsem neobdivoval Adolfa Hitlera, i když jsem na některých fotografiích částečně vyšel z jeho podoby. Tyto fotografie vychází z mého zájmu o proměnu identity člověka v závislosti na jeho vyobrazení. Celkově se jedná zhruba o tři stovky foto performancí, v nichž téma nacismu představuje jen malou část.

Nacistickou symboliku používám jako umělecký prostředek, který vzbuzuje dialog a dotýká se mnohdy nevyřešených společenských traumat. Svou práci vnímám duchovně a snažím se o humorný odstup. Jde mi o plnou ambivalenci těchto témat.

Jde mi o ironii a parodii zmíněných témat.

Uvědomuji si, že mé výroky v pořadu Tečka páteční noci byly extrémní, zejména v televizním pořadu, jehož diváci neočekávají uměleckou performance se zmíněnou mírou ambivalence.

Větu „Mám rád Adolfa Hitlera“ myslím jako obecně křesťanskou myšlenku, i když převrací zažitý postoj k Adolfu Hitlerovi.

Uvědomuji si, že to mohlo být považováno za projev politického extremismu. Svoji roli v pořadu jsem ovšem chápal jako uměleckou performance, která zahrnuje ironii, sebeironii, parodii a autoparodii.

Svémi výroky jsem se nechtěl dotknout lidí, kteří nacismus mají spojený s osobními a rodinnými tragédiemi. Těm se upřímně omlouvám.

Umělecká performance se často pohybuje na hranici mezi divadlem a žitou skutečností. Jedině tak nás může zneklidňovat a vyvádět ze zažitých stereotypů.

Současné umění nelze posuzovat bez uvážení širších souvislostí. Naopak nás vede ke hledání těchto souvislostí, což nás obohacuje o rozměr kritické reflexe našich životů a postojů.

Rozumím tomu, že jsem kritizován, protože v některých situacích volím riskantní formy komunikace. Přijímám i to, že se uměleckým projevem mohu dostat do rozporu s morálními zásadami většinové společnosti. To ale rovněž chápu jako úlohu umělce mého založení.

Odmítám ovšem obviňování z politických názorů, jež jsou mi poslední dobou podsouvány, naposledy v reportáží Josefa Klímy. Neodpovídají mým osobním postojům a zjednodušeně vysvětlují moji uměleckou práci.

Václav Stratil
9. 10. 2014